

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts konkurence@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 12

(Prot. Nr.36, 2.§)

2018.gada 26.jūnijā

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr.KL\5-4\18\7

Par SIA “Fortum Latvia”, SIA “BK Enerģija”, SIA “Energy&Communication” un SIA “Sprino” apvienošanos

SATURA RĀDĪTĀJS

I	APVIENOŠANĀS DALĪBNIEMI	2
	1. SIA “Fortum Latvia”	2
	2. SIA “BK Enerģija”	2
	3. SIA “Energy&Communication”	3
	4. SIA “Sprino”	3
II	APVIENOŠANĀS VEIDS	3
III	KONKRĒTIE TIRGI	3
	5. Siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus	5
	5.1. Eiropas komisijas prakse	5
	5.2. Konkrētās preces tirgus	5
	5.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus	6
IV	APVIENOŠANĀS IETEKMES UZ KONKURENCI IZVĒRTĒJUMS SILTUMENERĢIJAS RAŽOŠANAS UN PIEGĀDES TIRGŪ DAUGAVPILS PILSĒTAS CENTRALIZĒTAJĀ SILTUMAPGĀDES SC NR.1, SC NR.2, SC NR.3 TĪKLĀ	7

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) 01.03.2018. saņēma SIA „Fortum Latvia” pilno ziņojumu par apvienošanu, kurā paredzēts, ka SIA “Fortum Latvia” iegūst vienpersonisku kontroli pār SIA “BK Enerģija”, SIA “Energy&Communication”, SIA “Sprino” (turpmāk – Ziņojums).
- 2 Iepazīstoties ar Ziņojumu un tam pievienotajiem dokumentiem, KP konstatēja, ka ir izpildītas Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) prasības. Atbilstoši Noteikumu Nr.800 4.punktam par pilna Ziņojuma iesniegšanas dienu ir uzskatāms 01.03.2018.
- 3 29.03.2018. KP pieņēma lēmumu uzsākt papildu izpēti un pieprasīt papildu informāciju apvienošanās darījuma izvērtēšanai.
- 4 Apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā pārsniedz Konkurences likuma (turpmāk – KL) 15.panta otrajā daļā noteikto sliekšni 30 000 000 EUR, kā arī vairāk nekā diviem no apvienošanās dalībniekiem apgrozījums nav bijis mazāks par 1 500 000 EUR, līdz ar to konkrētā apvienošanās ir paziņojama KP.

I APVIENOŠANĀS DALĪBNIEMI

1. SIA “Fortum Latvia”

- 5 SIA “Fortum Latvia” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – Fortum Latvia) ar vienoto reģistrācijas Nr.40103854352, tās juridiskā adrese ir Rūpniecības iela 73A, Jelgava. Fortum Latvia galvenie komercdarbības veidi ir elektroenerģijas ražošana, elektroenerģijas tirdzniecība un siltumenerģijas ražošana.
- 6 Fortum Latvia saistītais uzņēmums Latvijā ir tās māsas uzņēmums SIA “Fortum Jelgava” (turpmāk – Fortum Jelgava). Fortum Jelgava ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.50003549231, tās juridiskā adrese ir Pasta iela 47, Jelgava. Fortum Jelgava galvenie komercdarbības veidi ir tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana, siltumenerģijas ražošana un centralizētā siltumapgāde Jelgavas pilsētā.
- 7 100% Fortum Latvia un Fortum Jelgava dalībnieks ir Nīderlandes uzņēmums Fortum Holding B.V. Savukārt 100% Fortum Holding B.V. pieder Somijas Fortum Oyj. Fortum Oyj 50,76% pieder Somijas Republikai, pārējās akcijas kotētas Nasdaq Helsinki biržā.
- 8 Fortum Latvia un Fortum Jelgava nav dalībnieks (nepieder kapitāla daļas) kādā citā uzņēmumā.
- 9 Fortum Latvia un Fortum Jelgava KL 1.panta 9.punkta izpratnē uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.

2. SIA “BK Enerģija”

- 10 SIA “BK Enerģija” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – BK Enerģija) ar vienoto reģistrācijas Nr.40003398534, tās juridiskā adrese ir Vīlandes iela 16-1C, Rīga. BK Enerģija galvenie komercdarbības veidi ir elektroenerģijas ražošana un siltumenerģijas ražošana.
- 11 BK Enerģija 100% dalībnieks un kapitāla daļu pārdevējs ir SIA “Energo Uno”.
- 12 BK Enerģija nerealizē nav dalībnieks (nepieder kapitāla daļas) kādā citā uzņēmumā.
- 13 SIA “Energo Uno” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību ar vienoto reģistrācijas Nr.40103317243, tās juridiskā adrese ir Vīlandes iela 16-1C, Rīga. SIA “Energo Uno” darbības veidi ir holdingkompāniju darbība.

3. SIA “Energy&Communication”

- 14 SIA “Energy&Communication” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – Energy&Communication) ar vienoto reģistrācijas Nr.40003729625, tās juridiskā adrese ir Vīlandes iela 16-1C, Rīga. Energy&Communication galvenie komercdarbības veidi ir elektroenerģijas ražošana un siltumenerģijas ražošana.
- 15 Energy&Communication dalībnieks un kapitāla daļu pārdevējs ir SIA “Energō Uno”.
- 16 Energy&Communication nav dalībnieks (nepieder kapitāla daļas) kādā citā uzņēmumā.
- 17 SIA “Energō Uno”, BK Enerģija un Energy&Communication KL 1.panta 9.punkta izpratnē uzskatāmas par vienu tirgus dalībnieku.
- 18 Energy&Communication ir BK Enerģija apakšuzņēmums. Energy&Communication visu saražoto siltumenerģiju pārdod BK Enerģija, bet BK Enerģija gan pašas saražoto, gan no Energy&Communication iepirkto siltumenerģiju pārdod PAS „Daugavpils siltumtīkli”.

4. SIA “Sprino”

- 19 SIA “Sprino” ir Latvijas Republikas komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar ierobežotu atbildību (turpmāk – Sprino) ar vienoto reģistrācijas Nr.40003823074, tās juridiskā adrese ir Vīlandes iela 16-1C, Rīga. Sprino galvenie komercdarbības veidi ir tvaika piegāde un gaisa kondicionēšana, kā arī citur neklasificēti individuālie pakalpojumi.
- 20 Sprino 100% dalībnieks un kapitāla daļu pārdevējs ir (*).
- 21 Sprino nav dalībnieks (nepieder kapitāla daļas) kādā citā uzņēmumā.

II APVIENOŠANĀS VEIDS

- 22 Fortum Latvia ir parakstījusi Daļu pirkuma līgumus par 100% BK Enerģija un Energy&Communication (**Daļu pirkuma līgums 1¹**) un Sprino (**Daļu pirkuma līgums 2²**) kapitāla daļu vienlaicīgu iegādi. Darījuma rezultātā Fortum Latvia iegūst vienpersonisku kontroli pār BK Enerģija, Energy&Communication un Sprino. (*) Abi minētie darījumi ir savstarpēji saistīti un skatāmi kopsakarā.
- 23 KL 15. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka tirgus dalībnieku apvienošanās ir *“tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (..) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”*.
- 24 Ņemot vērā iepriekš minēto, paziņotā apvienošanās atbilst KL 15.panta pirmās daļas 3.punktā norādītajam veidam – vienam tirgus dalībniekam iegūstot izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku.

III KONKRĒTIE TIRGI

- 25 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu *“konkrētais tirgus – konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu”*. KL 1. panta 5. punkts nosaka, ka *“konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt ar šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības”*. Savukārt KL 1. panta 3. punkts

¹ 01.02.2018. Purchase agreement regarding acquisition of 100% shares in SIA “BK Enerģija” and SIA “Energy&Communication” by and between SIA “Energō Uno” and SIA “Fortum Latvia”

² 01.02.2018. Purchase agreement regarding acquisition of 100% shares in SIA “Sprino” (*) and SIA “Fortum Latvia”

nosaka, ka “konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem”.

- 26 Atbilstoši Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr.800 „Kārtība, kādā iesniedz un izskata pilno un saīsināto ziņojumu par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – Noteikumi Nr.800) 2. punktam apvienošanās rezultātā ietekmētais tirgus ir (1) konkrētais tirgus, kurā darbojas apvienošanā iesaistītie tirgus dalībnieki un (2) ar konkrēto tirgu, kurā darbojas viens no apvienošanā iesaistītiem tirgus dalībniekiem, vertikāli saistīts tirgus, kurā darbojas cits apvienošanā iesaistīts tirgus dalībnieks.
- 27 Fortum Latvia, BK Enerģija un Energy&Communication ražo siltumenerģiju un elektroenerģiju koģenerācijas procesā. Vienlaicīgi BK Enerģija un Sprino ražo siltumenerģiju arī šķeldas katlumājās.
- 28 Fortum Latvia ražo siltumenerģiju piegādei centralizētajā siltumapgādes sistēmā Jelgavas pilsētā, bet BK Enerģija un Sprino ražo siltumenerģiju piegādei centralizētajā siltumapgādes sistēmā Daugavpils pilsētā.
- 29 Koģenerācija ir tehnoloģisks process, kurā vienlaikus tiek ražota gan siltumenerģija, gan elektroenerģija. Koģenerācija ir efektīvāks un videi draudzīgāks process salīdzinājumā ar enerģijas ražošanu atsevišķos procesos katlumājās. Koģenerācijas ietvaros pastāv iespēja efektīvāk izmantot kurināmo, nodrošināt primāro energoresursu ietaupījumu, samazināt emisiju daudzumu, ražot enerģiju ar zemākām izmaksām un mazākiem zudumiem.³
- 30 BK Enerģija un Energy&Communication koģenerācijas procesā saražoto elektroenerģiju pārdod obligātā iepirkuma ietvaros AS “Enerģijas publiskais tirgotājs”. BK Enerģija pieder arī vēja ģenerators Liepājā, kura saražotā elektroenerģija arī tiek pārdota elektroenerģijas obligātā iepirkuma ietvaros AS “Enerģijas publiskais tirgotājs”. Fortum Latvia koģenerācijas procesā koģenerācijas stacijās Jelgavā saražoto elektroenerģiju pārdod *Nord Pool Spot* un obligātā iepirkuma ietvaros AS “Enerģijas publiskais tirgotājs”. Sprino neveic elektroenerģijas ražošanu un tirdzniecību.
- 31 Fortum Jelgava ir centralizētās siltumapgādes sistēmas operators Jelgavas pilsētā, kas nodrošina centralizētās siltumenerģijas piegādi klientiem un ar to saistītos pakalpojumus.
- 32 Pamatojoties uz Ziņojumā sniegto informāciju un KP veikto analīzi, secināms, ka apvienošanās dalībnieku darbība pārklājas: 1) siltumenerģijas ražošanā un piegādē, 2) elektroenerģijas ražošanā un vairumtirdzniecībā.
- 33 KP vērtējumā obligātā iepirkuma ietvaros pārdotās elektroenerģijas tirgū nepastāv konkurence, jo tirgus un nosacījumi iepirkuma cenai un apjomam tiek regulēti⁴. Vienlaikus pat, ja KP vērtētu minēto tirgu, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju⁵ par 2017. gadā AS “Enerģijas publiskais tirgotājs” obligātā iepirkuma ietvaros pārdoto elektroenerģiju un izmaksātajām summām EUR pirms subsidētās elektroenerģijas nodokļa secināms, ka apvienošanās rezultātā notiek nebūtisks tirgus daļas pieaugums aptuveni 4% apmērā. Apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa pēc apvienošanās būs aptuveni 8%, kā arī tirgus struktūra minētajā tirgū apvienošanās ietvaros netiks būtiski mainīta. Tādējādi KP secina, ka nav nepieciešams veikt padziļinātu tirgus analīzi un izpēti elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū, kas realizēts obligātā elektroenerģijas iepirkuma ietvaros.

³ Ziņojuma 5.lpp.

⁴ Ministru kabineta 10.03.2009. noteikumi Nr.221 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā” 53.punkts; Ministru kabineta 10.03.2010. noteikumi Nr.262 “Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamos energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību”.

⁵ Ekonomikas ministrijas mājas lapa. Pieejama: https://em.gov.lv/files/attachments/OI_2017.xlsx

5. Siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus

5.1. Eiropas komisijas prakse

- 34 Centralizētā siltumapgāde Eiropas Komisijas (turpmāk - EK) praksē līdz šim izdalīta kā atsevišķs konkrētais tirgus. Attiecībā par konkrēto ģeogrāfisko tirgu EK secinājusi, ka tirgus robežas ir konkrētā centralizētās siltumapgādes tīkla robežas, kuru ietvaros ir iespējams veikt siltumenerģijas piegādes ēkām.
- 35 EK savā praksē⁶ siltumenerģijas tirgu definējusi kā siltuma ražošana un piegāde, izmantojot siltumapgādes tīklu. EK arī secinājusi⁷, ka centrālapkures iekārtas izplata tvaiku vai karstu ūdeni vairākām ēkām. Lai ražotu tvaiku vai karstu ūdeni, siltumenerģijas ražošanas iekārtās/rūpnīcās tiek izmantoti dažādi kurināmā veidi, ieskaitot akmeņogles, brūnogles, dabasgāze, koksa krāsns gāze (*coke-oven gas*), biomasa, mazuts u.c. Saražoto siltumu sadala caur vietējiem izplatītājiem piederošiem tīkliem. Centralizētā siltuma piegāde tiek izplatīta siltumapgādes atsevišķos tīklos, kas pieder vietējam izplatītājam⁸.

5.2. Konkrētās preces tirgus

- 36 Fortum Latvia ražo siltumenerģiju dabasgāzes koģenerācijas stacijā Jelgavas pilsētā (Ganību ielā 71A, ražošanas jauda 4 MW stundā) un šķeldas koģenerācijas stacijā Jelgavas pilsētā (Rūpniecības ielā 73A, ražošanas jauda 45 MW stundā).
- 37 BK Enerģija ražo siltumenerģiju dabasgāzes koģenerācijas stacijā Daugavpils pilsētā (Mendeļejeva iela 13A, ražošanas jauda 8MW stundā) un šķeldas katlu mājā Daugavpils pilsētā (mikrorajonā, “Križi”, Poligona iela 48B, ražošanas jauda 2 MW stundā).
- 38 Energy&Communication ražo siltumenerģiju dabasgāzes koģenerācijas stacijā Daugavpils pilsētā (Mendeļejeva ielā 13A, ražošanas jauda 4MW stundā).
- 39 Sprino ražo siltumenerģiju šķeldas katlu mājā Daugavpils pilsētā (Mendeļejeva ielā 13A, 15 MW). Minētajā katlu mājā netiek izmantots koģenerācijas process, t.i., netiek ražota elektroenerģija.
- 40 BK Enerģija un Sprino saskaņā ar noslēgtajiem ilgtermiņa līgumiem saražoto siltumenerģiju pārdod centralizētās siltumapgādes operatoram – PAS “Daugavpils siltumtīkli” (turpmāk – DST). DST arī pats ražo siltumenerģiju Daugavpils pilsētā.
- 41 DST nodrošina siltumapgādes pārvades un sadales pakalpojumus Daugavpils pilsētā, iepirkto un paša saražoto siltumenerģiju piegādājot Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes tīklā galapatērētājiem.
- 42 Siltumenerģija Daugavpils pilsētā tiek ražota izmantojot atšķirīgas izejvielas – dabasgāzi vai šķeldu. Arī EK lēmumā⁹ secinājusi, ka siltumenerģijas ražošanā tiek izmantoti dažādi kurināmā veidi. Ņemot vērā atšķirīgās izejvielas, kuras tiek izmantotas siltumenerģijas ražošanai un to, ka EK praksē konkrētās preces tirgus netiek šauri aprobežots tikai ar kādu vienu konkrētu siltumenerģijas ražošanas izejvielas veidu un konkrētās preces tirgus definīcijas ir atstātas atvērtas, tad KP secina, ka arī šajā lietā nav pamata preces tirgus nodalīt šauri pēc izejvielas veida vai noteikta veida tehnoloģiju izmantošanas, jo saražotais galaprodukts, t.i. siltumenerģija, konkrētajā gadījumā ir nemainīgs.

⁶EK 23.11.2015. lēmums lietā M.7745, *Fortum/LietuvosEnerģija/JV*, 18., 19.punkts.

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7745_210_3.pdf

⁷EK 12.05.2010. lēmums lietā COMP/M.5793, *DALKIA CZ/NWR ENERGY*, 3., 14.punkts.

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m5793_122_2.pdf

⁸ EK 30.10.2003. lēmums lietā COMP/M.3268, *SYDKRAFT GRANINGE*, 89.-91.punkts.

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m3268_en.pdf

⁹EK 12.05.2010. lēmums lietā COMP/M.5793, *DALKIA CZ/NWR ENERGY*, 14.punkts.

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m5793_122_2.pdf

- 43 Ņemot vērā iepriekš minēto un EK praksi, KP secina, ka atbilstoši KL 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus lietā ir nosakāms kā *siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus centralizētajā siltumapgādes tīklā*.

5.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

- 44 EK lēmumā lietā M.7745 Fortum/LietuvosEnergija/JV¹⁰ ģeogrāfiskais tirgus tika noteikts tādā ģeogrāfiskā teritorijā jeb tādā konkrētā siltumapgādes tīkla zonā, ar kuru attiecīgā siltuma ražošanas iekārta vai rūpnīca ir saistīta. Dažādi tīkli aptver dažādas ģeogrāfiskas teritorijas. Tehnisku iemeslu dēļ tie parasti nav saistīti, tāpēc tos nevar uzskatīt par aizstājamiem. Tādēļ katru centralizētās siltumapgādes tīklu var uzskatīt par atsevišķu tirgu, un var uzskatīt, ka tas aptver tikai apgabalu, uz kuru attiecas attiecīgais tīkls. Ļoti īpašos apstākļos var būt tehniski iespējams savienot kaimiņu rajonu siltumapgādes tīklus¹¹. Tāpat EK praksē arī secināts, ka dažādi tīkli aptver dažādus ģeogrāfiskos apgabalus un tos nevar pieslēgt pie citas teritorijas, tādēļ teritorijas ir nodalāmas. Siltumapgādes tīkli ir dabiski monopoli un tie ir atsevišķi produktu tirgi un aptver attiecīgo siltumapgādes tīkla apgabalu¹².
- 45 Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes sistēma (turpmāk – CSS) sastāv no trīs lielām siltumcentrālēm, t.i. siltumcentrāle (turpmāk - SC) Nr.1, Nr.2 un Nr.3, (turpmāk - SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3), kā arī 10 lokālām katlu mājām. SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3 un to siltumapgādes siltumtīkli ir savstarpēji saistīti un veido galveno pilsētas CSS zonu.
- 46 Siltumtīklu konfigurācija SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3 tīkla ietvaros pieļauj samērā elastīgu katras SC siltumapgādes zonas veidošanu. Siltumenerģijas plūsmu tajā iespējams nodrošināt visa SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3 tīkla ietvaros. Līdz ar to stabilu, kvalitatīvu un nepārtrauktu siltumapgādi apvienotajā siltumapgādes zonā iespējams nodrošināt, piegādājot siltumenerģiju no visām trim SC.
- 47 Daugavpils CSS sastāv arī no 10 lokālām katlu mājām. Deviņas no lokālajām katlu mājām pieder DST, bet viena lokālā katlu māja Daugavpils pilsētas mikrorajonā “Križi” pieder BK Enerģija.
- 48 Lokālo katlu māju siltumapgādes zonas savstarpēji nav saistītas un nav savienotas ar SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3 tīklu, jo tās nodrošina tikai atbilstoša pilsētas mikrorajona un tajā CSS pieslēgto objektu siltumapgādi. Tā kā lokālo katlu māju centralizētie siltumapgādes tīkli Daugavpils pilsētā nav savienoti ar SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 centralizētiem siltumapgādes tīkliem, tad lokālo katlu māju siltumapgādes tīkli atsevišķos Daugavpils pilsētas mikrorajonos ir uzskatāmi kā atsevišķas ģeogrāfiskas teritorijas. Līdz ar to BK Enerģija piederošās lokālās katlu mājas mikrorajonā “Križi” nenotiek pārklāšanās ar Fortum Latvia un neveidojas ietekmētais tirgus un apvienošanās izvērtēšanas vajadzībām netiek apskatīts un analizēts konkrētais tirgus mikrorajona “Križi” teritorijā.
- 49 Ņemot vērā, ka Energy&Communication saražotais siltuma apjoms tiek nodots BK Enerģija, tad abu uzņēmumu saražotais siltuma apjoms turpmāk tiek vērtēts kopā. BK Enerģija un Sprino saražotās siltumenerģijas piegādes, kas tiek veiktas DST, aptver tikai daļu no nepieciešamās Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes apjoma, jo Daugavpilī bez apvienošanās dalībniekiem siltumenerģiju ražo gan pats centralizētās siltumapgādes (pārvades un sadales) operators DST, gan citi neatkarīgi ražotāji – SIA „Latneftgaz”, SIA „Cefus” un SIA „Mamas D”.

¹⁰EK 23.11.2015. lēmums lietā M.7745, *Fortum/LietuvosEnergija/JV*, 18.punkts

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m7745_210_3.pdf

¹¹ EK lieta COMP/M.5793 -DALKIA CZ/NWR ENERGY

http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m5793_122_2.pdf 14.punkts

¹² EK lieta COMP/M.3268 – SYDKRAFT GRANINGE

http://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m3268_en.pdf 89.-91.punkts.

- 50 Ņemot vērā to, ka BK Enerģija un Sprino veic siltumenerģijas ražošanu un piegādi DST Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes tīklā, apvienošanās rezultātā notiek pārklāšanās konkrētās preces tirgū – siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus centralizētajā siltumapgādes tīklā.
- 51 Vienlaicīgi KP secina, ka Fortum Latvia darbības teritorijā Jelgavas pilsētā nenotiek pārklāšanās ar BK Enerģija un Sprino. Līdz ar to neveidojas ietekmētais tirgus un apvienošanās izvērtēšanas vajadzībām netiek apskatīts un analizēts konkrētais tirgus Jelgavas pilsētas teritorijā.
- 52 KP vērtējumā apvienošanās rezultātā padziļināti ir pamats izvērtēt situāciju vienā ietekmētajā tirgū, tādēļ konkrētais tirgus lietā atbilstoši KL 1.panta 4.punktam nosakāms kā siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā.

IV APVIENOŠANĀS IETEKMES UZ KONKURENCI IZVĒRTĒJUMS SILTUMENERĢIJAS RAŽOŠANAS UN PIEGĀDES TIRGŪ DAUGAVPILS PILSĒTAS CENTRALIZĒTĀJĀ SILTUMAPGĀDES SC NR.1, SC NR.2, SC NR.3 TĪKLĀ

- 53 Lai izvērtētu apvienošanās ietekmi uz konkurences situāciju tirgū, būtiski ir ņemt vērā, tajā skaitā tirgus daļu rādītājus, kā arī koncentrācijas līmeni un tā izmaiņas tirgū pēc apvienošanās.
- 54 EK Pamatnostādņu par horizontālo apvienošanu novērtēšanu¹³ (turpmāk – Horizontālo apvienošanu vadlīnijas) 18.punkts nosaka, ka koncentrāciju, kas nevar traucēt efektīvu konkurenci, var uzskatīt par saderīgu ar kopējo tirgu, ja attiecīgo uzņēmumu kopējā tirgus daļa nepārsniedz 25% tirgū vai ievērojamā tā daļā.
- 55 Lai noskaidrotu kopējo koncentrācijas līmeni tirgū, bieži izmanto *Herfindahl-Hirschman* indeksu (turpmāk - HHI). Kaut arī HHI absolūtais līmenis var sniegt vien sākotnējas norādes par konkurences spiedienu tirgū pēc apvienošanās, izmaiņas HHI ir noderīgs apvienošanās izraisīto koncentrācijas izmaiņu rādītājs.
- 56 Saskaņā ar Horizontālo apvienošanu vadlīniju 20.punktu apvienošanās horizontālā līmenī nav uzskatāma par problemātisku, ja HHI pēc apvienošanās ir zemāks par 1000. Arī gadījumā, ja HHI pēc apvienošanās ir no 1000 līdz 2000 un HHI izmaiņas (turpmāk – deltas koeficients) ir zemākas par 250 vai HHI pēc apvienošanās ir augstāks par 2000 un deltas koeficients zemāks par 150, konkurence traucēta netiek. HHI līmeni kombinācijā ar attiecīgo deltas koeficientu var izmantot kā sākotnējo norādi par konkurences izmaiņām, ņemot vērā konkrētā tirgus īpašos apstākļus.
- 57 Izvērtējot apvienošanās dalībnieku, t.i., BK Enerģija (ieskaitot Energy&Communication) un Sprino, tirgus daļas, secināms, ka apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū kopumā pēc apvienošanās pārsniegs 25% un būs 34% (skatīt sīkāk 78.rindkopu). HHI līmenis pirms apvienošanās pārsniedza 2000, līdz ar to siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus 2017.gadā ir bijis augsti koncentrēts. Ņemot vērā 2017.gada tirgus daļu rādītājus, pēc apvienošanās HHI būs joprojām augstāks par 2000, bet deltas koeficients ir 591, kas pirmšķietami rada bažas par apvienošanās ietekmi uz konkurenci siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā.
- 58 Tomēr HHI sniedz tikai sākotnējas norādes, tādēļ ir nepieciešams veikt padziļinātu izpēti siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā.

¹³ Pamatnostādnes par horizontālo apvienošanu novērtēšanu saskaņā ar Padomes Regulu par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (2004/K 31/03). Pieejamas [http://ec.europa.eu/enlargement/ccvista/lv/52004xc0205\(02\)-lv.doc](http://ec.europa.eu/enlargement/ccvista/lv/52004xc0205(02)-lv.doc)

Siltumenerģijas piegādes struktūra Daugavpils pilsētā

- 59 Daugavpils pilsētā siltumenerģijas piegādi iedzīvotājiem veic DST. Vienlaikus, ņemot vērā Enerģētikas likuma 49.panta otrajā daļā noteikto ekonomiskā pakāpeniskuma principu, DST kā sadales tīkla operatoram ir pienākums iepirkt siltumenerģiju no citiem CSS pieslēgtajiem ražotājiem, ja tie piedāvā siltumenerģiju par zemāku cenu nekā DST. Tādējādi DST gan pats ražo siltumenerģiju, gan arī iepērk no citiem.
- KP secina, ka DST papildus savai saražotajai siltumenerģijai iepērk siltumenerģiju no šādiem piegādātājiem, kas pieslēgti SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3: no SIA „Mamas-D” un SIA „Cefus”, kuru apakšuzņēmēju¹⁴ koģenerācijas stacijas atrodas SC Nr.1 teritorijā;
  - no SIA „Latneftegaz”, kuras koģenerācijas stacijas atrodas SC Nr.2 teritorijā;
  - no BK Enerģija un Sprino šķeldas katlu mājas, kuras atrodas SC Nr.3 teritorijā.
- 60 Lai gan katrs no ražotājiem pamatā apgādā savu ražotņu tuvākajos mikrorajonos centralizētai siltumapgādes sistēmai pieslēgtos lietotājus, tomēr SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3 un to siltumapgādes siltumtīkli ir savstarpēji saistīti. Gadījumos, kad attiecīgās siltumapgādes konkrētās SC daļas siltumapgādes patēriņa slodze pārsniedz attiecīgo ražotāju siltumenerģijas ražošanas jaudas, DST iztrūkstošās siltumenerģijas daļas piegādi nodrošina no DST vai alternatīviem siltumenerģijas ražošanas avotiem (piemēram, ja kāds nespēj SC Nr.1, 2 vai 3 teritorijā nodrošināt nepieciešamo siltumenerģijas apjomu, tad siltumenerģija var tikt piegādāta no cita šiem tīkliem pieslēgta ražotāja, t.sk., paša DST).
- 61 DST saskaņā ar noslēgtajiem ilgtermiņa līgumiem ar BK Enerģija¹⁵, Sprino¹⁶, SIA “Mamas D”¹⁷, SIA “Cefus”¹⁸ un SIA “Latneftegaz”¹⁹ iepērk siltumenerģiju atšķirīgos apjomos un ar atšķirīgiem nosacījumiem starp siltumenerģijas ražotājiem (skatīt Tabulu Nr.1).
- 62 Tā kā SIA „Cefus” un SIA „Latneftegaz” vienīgais dalībnieks ir SIA „IIG Energy”, KL 1.panta 9.punkta izpratnē tie ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.

Tabula Nr.1

DST ilgtermiņa līgumu sadarbības noteikumi

	Uzņēmuma nosaukums	Līguma numurs	Līguma noslēgšanas datums	Siltumenerģijas piegāde		Stacijas veids, adrese, ražošanas jauda stundā	Apkures sezona	Vasaras periods
				No	Līdz			
1	BK Enerģija	79/7.	23.07.2008.	(*)	(*)	BK Enerģija koģenerācijas stacija, Mendeļejeva ielā 13a, ražošanas jauda, 8MW Energy&Communication ²⁰ koģenerācijas stacija, Mendeļejeva ielā 13a, ražošanas jauda, 4MW	(*)	(*)

¹⁴ SIA “B-Energo”, SIA “BIOSIL”, SIA “RB Vidzeme”, SIA “Dienvidlatgales Īpašumi”

¹⁵ 23.07.2008. līgums Nr. 79/7 par siltumenerģijas pirkšanu

¹⁶ 18.10.2011. līgums Nr.103/10 par siltumenerģijas pirkšanu

¹⁷ 28.11.2014. līgums Nr.3.40/206 par koģenerācijas procesā iegūtās siltumenerģijas pirkšanu-pārdošanu

¹⁸ 21.06.2010. līgums Nr.58/6 par siltumenerģijas pirkšanu, piebarošanas un barošanas ūdens iepirkumu

¹⁹ 01.06.2009. līgums Nr.2/200509 par siltumenerģijas pirkšanu

²⁰ Energy&Communication saražoto siltumenerģiju pārdod BK Enerģija atbilstoši Lēmuma 18 un 49 rindkopā norādītajam

Tabulas Nr.1 turpinājums

2	Sprino	103/10	18.10.2011.	(*)	(*)	Šķeldas katlu māja Mendeļejeva ielā 13a ražošanas jauda, 15 MW	(*)	(*)
3	SIA "Mamas D"	3.40/206	28.11.2014.	(*)	(*)	Koģenerācijas stacija 18.novembra ielā 2, ražošanas jauda, 0,45MW	(*)	(*)
4	SIA "Cefus"	58/6.	21.06.2010.	(*)	(*)	Koģenerācijas stacija 18.novembra ielā 2, ražošanas jauda, 4 MW	(*)	(*)
5	SIA "Latneftegaz"	2/200509	01.06.2009.	(*)	(*)	Koģenerācijas stacija Silikātu ielā 8a, ražošanas jauda, 8-10MW	(*)	(*)

Avots: Fortum Latvia un DST iesniegtā informācija

- 63 BK Enerģija atbilstoši ilgtermiņa siltumenerģijas piegādes līgumam par siltumenerģijas
pirkšanu paredz siltumenerģijas piegādi DST garantētās jaudas apmērā līdz (*), bet Sprino
ilgtermiņa sadarbības līgums paredz siltumenerģijas piegādi garantētās jaudas apmērā līdz (*).
- 64 (*)
- 65 SIA "Latneftegaz" ilgtermiņa sadarbības līgums ar DST paredz siltumenerģijas piegādi DST
minimālās garantētās jaudas apmērā līdz (*), bet ar SIA "Cefus" minimālās garantētās jaudas
apmērā līdz (*). Saskaņā ar SIA "Latneftegaz" un SIA „Cefus” 08.06.2018. vēstulē sniegto
informāciju par uzņēmumu nākotnes plāniem SIA "Latneftegaz" un SIA „Cefus” norādījušas,
ka ir plānots turpināt siltumenerģijas ražošanu un piegādi noslēgto līgumu ietvaros,
nepieciešamības gadījumā palielinot ražošanas jaudu. Tādējādi KP nav pamata uzskatīt, ka
SIA "Latneftegaz" un SIA „Cefus” neturpinās siltumenerģijas piegādi DST garantētās jaudas
apmērā līdz līgumu termiņu darbības beigām, tas nozīmē, ka tirgū bez apvienošanās
dalībniekiem ilgtermiņā turpinās darboties vēl arī citi neatkarīgi tirgus dalībnieki.
- 66 DST ir iespēja ierobežot piegādātāju siltumenerģijas ražošanas apjomus to ražošanas avotos, ja
mainās pie centralizētās siltumapgādes sistēmas pieslēgto apakšlietotāju siltumenerģijas
patēriņš (piemēram, atsakās no pakalpojuma liels siltumenerģijas patērētājs, notiek remontdarbi
vai avārijas situācija u.c.). Tādējādi arī katra ražotāja piegādātais siltumenerģijas apjoms DST
mainās (skatīt Tabulu Nr.2). Vienlaikus piegādātās siltumenerģijas izmaiņas KP vērtējumā nav
uzskatāmas par būtiskām, lai tas varētu ietekmēt konkrētajā tirgū darbojošos tirgus dalībnieku
tirgus pozīcijas un minētais būtu jāņem vērā vērtējot apvienošanas.
- 67 Visi ilgtermiņa sadarbības līgumi paredz, ka iepirkuma ilgtermiņa saistību nodibināšana ar
piegādātājiem ir DST interesēs, tādēļ KP nav pamata uzskatīt, ka līgumi netiks izpildīti vai
pārtraukti pirms laika. Noslēgtie līgumi arī paredz (*).
- 68 BK Enerģija (ieskaitot arī no Energy&Communication iepirkto siltumenerģijas apjomu) veic
siltumenerģijas piegādi pamatā SC Nr.3 siltumapgādes zonas vajadzībām. (*). Līguma ietvaros
DST garantē no BK Enerģija nepārtraukti pieņemt siltumapgādes sistēmā tās piegādāto
siltumenerģijas apjomu, bet ne vairāk par apjomu, kas atbilst spēkā esošajam temperatūras
grafikam. BK Enerģija apkures sezonas periodā piegādātais minimālais siltumenerģijas

- daudzums, kuru DST pieņem no BK Enerģija (*), kas ir aptuveni (*) [50-60]% no BK Enerģijas jaudas apmēra. Savukārt (*) DST apņēmusies pieņemt no BK Enerģija (*).
- 69 Sprino arī veic siltumenerģijas uzkrasētā ūdens veidā piegādi SC Nr.3 siltumapgādes zonas vajadzībām. Siltumenerģijas piegāde DST, atbilstoši siltumenerģijas pirkšanas līgumam, notiek tikai (*). Līguma ietvaros DST apņēmusies pieņemt siltumapgādes sistēmā (*) Sprino saražoto un piegādāto siltumenerģijas apjomu.
- 70 Kopumā izvērtējot citu tirgus dalībnieku ilgtermiņa līgumus, KP secina, ka pārējie siltumenerģijas piegādātāji kā SIA „Cefus”, kas darbojas SC Nr.1, un SIA „Latneftegaz”, kas darbojas SC Nr.2, apkures sezonā arī nodod (*) saražoto siltumenerģiju DST.
- 71 Tādējādi KP secina, ka faktiski apkures sezonā konkurence starp minētajiem tirgus dalībniekiem nenotiek, jo tirgus dalībnieki savu saražoto un maksimāli siltumapgādei nepieciešamo siltumenerģiju nodod DST. Iespējamās izmaiņas piegādes struktūrā var notikt, pārskatot noslēgtos ilgtermiņa iepirkuma līgumus (t.i., tajā stadijā, kad DST organizē konkursu vai iepirkumus). Tādējādi, ņemot vērā paša DST izveidoto iepirkumu sistēmu, konkurence pastāv tikai tad, kad tiek rīkots ilgtermiņa iepirkums. Ārpus apkures sezonas konkurence ir iespējama, jo ārpus apkures sezonas vajadzībām nepieciešamais siltumenerģijas daudzums ir mazāks, turklāt atsevišķi piegādātāji neveic siltumenerģijas piegādi DST ārpus apkures sezonas laikā.
- 72 Novērtējot siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgus struktūru, KP secina, ka pirms apvienošanās DST siltumenerģiju iepirka no četriem neatkarīgiem siltumenerģijas ražotājiem - 1) BK Enerģija, 2) Sprino, 3) SIA „Mamas D”, 4) SIA “Cefus” un SIA “Latneftegaz” (skatīt 622.rindkopu), bet pēc apvienošanās īstenošanas DST siltumenerģiju iepirks no trīs neatkarīgiem siltumenerģijas ražotājiem, jo BK Enerģija un Sprino kļūs par vienu tirgus dalībnieku. Vienlaikus arī pats DST, ražojot un nododot siltumenerģiju SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 siltumenerģijas apgādes tīklā, konkurē ar minētiem tirgus dalībniekiem.
- 73 DST piegādātāju saražoto siltumenerģiju iepērk par cenu, kas ir par noteiktu atlaides procentu zemāka nekā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) apstiprinātais DST spēkā esošais ražošanas tarifs. SPRK ar 24.08.2017. lēmumu Nr.90²¹ ir uzdevusi DST norēķināt par siltumenerģiju piemērot SPRK lēmumos noteiktos siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifus. DST siltumenerģijas apgādes tarifā sastāv no 1) siltumenerģijas ražošanas tarifa, 2) siltumenerģijas pārvades un sadales tarifa, 3) siltumenerģijas tirdzniecības tarifa. Savukārt siltumenerģijas gala tarifs lietotājam tiek noteikts ar akcīzes no nodokļa komponenti 1,71 EUR/MWh pie noteiktas dabas gāzes cenas, saskaitot kopā siltumenerģijas ražošanas tarifu, siltumenerģijas pārvades un sadales tarifu un siltumenerģijas tirdzniecības tarifu. Līdz ar to KP secina, ka DST pienākums iepirkt lētāko iespējamo siltumenerģiju ir tieši attiecināms uz galalietotāju ieguvumu veicināšanu, jo tas samazina izmaksas, kas tieši tiek attiecinātas un veido daļu no galalietotājam piemērotā siltumenerģijas tarifa.
- 74 Ņemot vērā iepriekš minēto un to, ka SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 centralizētās siltumapgādes tīkla teritorija ir uzskatāma par atsevišķu un nodalāmu teritoriju no citām CSS teritorijām (mikrorajoniem) Daugavpils pilsētā, KP veica atsevišķu novērtējumu konkrētajā tirgū par SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 siltumenerģijas apgādes tīklā nodoto siltumenerģijas apjomu.
- 75 Novērtējot situāciju SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 siltumtīkla teritorijā, KP secina, ka konkrētajā tirgū DST ir lielākais tirgus dalībnieks un tās tirgus daļa ir (*) [40-50]% no konkrētā tīklā saražotā un piegādātā apjoma 2017. gadā. Arī iepriekšējos divos gados DST bija lielākais siltumenerģijas ražotājs un siltumenerģijas piegādātājs SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 teritorijā (skatīt Tabulu Nr.2).

²¹ Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 24.08.2017. Padomes lēmums Nr.90 (prot. Nr.29, 2.p.) “Par pašvaldības akciju sabiedrības “Daugavpils siltumtīkli” siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu piemērošanas kārtību”. Pieejams: <https://www.sprk.gov.lv/uploads/doc/Lemums24082017piemerosana.pdf>

**Piegādātais siltumenerģijas apjoms Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes
SC Nr.1;SC Nr.2;SC Nr.3 tīklā GWh 2015.-2017.gads**

Komerccabiedrības nosaukums	GWh 2015.gads	Tirgus daļa 2015.gads	GWh 2016.gads	Tirgus daļa 2016.gads	GWh 2017.gads	Tirgus daļa 2017.gads
1. DST	(*)	(*) [40-50]%	(*)	(*) [40-50]%	(*)	(*) [40-50]%
2.Sprino	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
3.BK Enerģija	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
4.SIA“Latneftegaz”	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
5.SIA “Cefus”	(*)	(*) [5-10]%	(*)	(*) [5-10]%	(*)	(*) [5-10]%
6. SIA “Mamas D”	(*)	(*) [<1]%	(*)	(*) [<1]%	(*)	(*) [<1]%
Kopējais piegādātais apjoms Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2, SC Nr.3	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%

Avots: DST sniegtā informācija

- 76 Sprino piegādātais siltumenerģijas daudzums Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā 2017. gadā bija (*) [10-20] vienībās (GWh) no saražotā un piegādātā siltumenerģijas apjoma konkrētajā tīklā. Savukārt BK Enerģija piegādātais siltumenerģijas daudzums²² konkrētajā tīklā 2017. gadā bija (*) [10-20] vienībās (GWh) no saražotā un piegādātā siltumenerģijas apjoma Daugavpils pilsētas SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā.
- 77 Ņemot vērā, ka SIA „Cefus” un SIA „Latneftegaz” tirgus daļas ir vērtējamas kopā, KP secina, ka 2017. gadā SIA „Cefus” un SIA „Latneftegaz” kopējā tirgus daļa vienībās (GWh) bija (*) [20-30]% no saražotā un piegādātā siltumenerģijas apjoma Daugavpils pilsētas SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā.
- 78 No iegūtajiem datiem, KP secina, ka 2017. gadā Sprino un BK Enerģija tirgus daļas vienībās (GWh) bija ļoti līdzīgas - ap (*) [10-20]% no saražotā un piegādātā siltumenerģijas apjoma SC Nr.1,SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā, līdz ar to apvienošanās rezultātā apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa būs (*) [30-40]%, kas apvienošanās dalībniekiem ļaus nostiprināties kā otrajam

²²Energy&Communication pārdotais apjoms BK Enerģija 2017.gadā (*) GWh, 2016.gadā (*) GWh, 2015.gadā (*) GWh

lielākajam siltumapgādes ražotājam un piegādātājam Daugavpilī.

- 79 Novērtējot piegādāto siltumenerģijas apjomu konkrētajā tīklā, KP secina, ka siltumenerģijas piegādātais apjoms pēdējo trīs gadu laikā ir pieaudzis un tas skaidrojams ar kopējo siltumenerģijas pieprasījuma palielināšanos (laikapstākļu dēļ pagarinās apkures periods). Savukārt novērtējot situāciju konkrētajā tīklā pēc apgrozījuma naudas izteiksmē, KP secina, ka DST ir lielākais tirgus dalībnieks un tirgus daļa ir tuvu (*) [40-50]% no konkrētā teritorijā saražotā un piegādātā apjoma 2017. gadā. Arī iepriekšējos divos gados DST bija lielākais siltumenerģijas ražotājs un siltumenerģijas piegādātājs konkrētajā CSS (SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3) tīklā (skatīt Tabulu Nr.3).

Tabula Nr.3

Piegādātais siltumenerģijas apjoms Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes SC Nr.1; SC Nr.2; SC Nr.3 tīklā EUR bez PVN 2015.-2017.gads

Komeršabiedrības nosaukums	EUR bez PVN	Tirgus daļa	EUR bez PVN	Tirgus daļa	EUR bez PVN	Tirgus daļa
	2015.gads	2015.gads	2016.gads	2016.gads	2017.gads	2017.gads
1. DST ²³	(*)	(*) [40-50]%	(*)	(*) [50-60]%	(*)	(*) [40-50]%
2.Sprino	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
3.BK Enerģija	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
4.SIA "Latneftegaz"	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%	(*)	(*) [10-20]%
5.SIA "Cefus"	(*)	(*) [5-10]%	(*)	(*) [5-10]%	(*)	(*) [5-10]%
6. SIA "Mamas D"	(*)	(*) [<1]%	(*)	(*) [<1]%	(*)	(*) [<1]%
Kopējais piegādātais apjoms Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes SC Nr.1; SC Nr.2; SC Nr.3	(*)	100%	(*)	100%	(*)	100%

Avots: DST sniegtā informācija

- 80 Vērtējot datus par 2017. gadā piegādāto siltumenerģijas apjomu pēc apgrozījuma naudas izteiksmē, KP secina, ka Sprino ir otrais lielākais piegādātājs Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā ar (*) [10-20]% lielu tirgus daļu. Savukārt BK Enerģija ir trešais lielākais tirgus dalībnieks ar tirgus daļu (*) [10-20]% apmērā, līdz ar to apvienošanās rezultātā apvienošanās dalībnieku kopējā tirgus daļa sasniegs aptuveni (*) [30-40]% lielu tirgus daļu no saražotā un piegādātā siltumenerģijas apjoma Daugavpils pilsētas centralizētās siltumapgādes SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 tīklā pēc apgrozījuma naudas izteiksmē.
- 81 KP secina, ka tirgus daļas no 2015. gada līdz 2017. gadam visiem tirgus dalībniekiem ir

²³Ieņēmumi aprēķināti proporcionāli CSS tīklā piegādātam apjomam

salīdzinoši stabilas, ar nelielām svārstībām 1-3% robežās. Minētais saistīts ar to, ka visi komersanti, kuri pārdod saražoto siltumenerģiju DST, to dara, pamatojoties uz noslēgtajiem ilgtermiņa līgumiem. Minētie līgumi paredz, ka komersanti garantē siltumenerģijas piegādi, bet DST apņemas iepirkt siltumenerģiju uzstādītās jaudas ietvaros pie noteikta siltumtīkla temperatūras darba grafika līgumu darbības termiņa laikā. Šie nosacījumi rada stabilu un noteiktu tirgus stāvokli.

- 82 Ņemot vērā ilgtermiņa līgumus un to, ka BK Enerģija un Sprino siltumenerģijas ražošanas avoti atrodas SC Nr.3 teritorijā, arī pēc apvienošanās BK Enerģija un Sprino turpinās siltumenerģijas piegādi no attiecīgajiem siltumenerģijas ražošanas avotiem, kas atrodas SC Nr.3 teritorijā, līdz ar to nav sagaidāmas būtiskas izmaiņas siltumenerģijas piegādē arī šaurākās SC Nr.3 teritorijas ietvaros un BK Enerģija un Sprino turpinās siltumenerģijas ražošanu un tās piegādi no siltumenerģijas ražošanas objektiem SC Nr.3 teritorijā, kas apgādā ar siltumu attiecīgajā SC Nr.3 teritorijā atrodošos mikrorajonus (“Kīmija”, “Jaunā forštate”, “Dzelzceļnieks”, daļa no mikrorajona “Jaunbūve”).
- 83 DST norāda²⁴, ka Sprino, BK Enerģija un Energy&Communication, iegādāšanās nākotnē varētu apdraudēt DST konkurēt Daugavpils centralizētās siltumapgādes tirgū, jo Sprino un BK Enerģija jau šobrīd ražo vairāk nekā 50% no DST iegādātās siltumenerģijas un, iespējams, saražotās siltumenerģijas apjomi potenciāli varētu palielināties. Ņemot vērā Sprino jaudu, Sprino saražotās siltumenerģijas apjoms tuvākajos gados var palielināties līdz 75%-80% no DST vajadzībām iepirktā apjoma, bet 2024. gadā pēc DST domām varētu sasniegt 100% no iepirkuma apjoma²⁵. Minētais gan ir attiecināms tikai un vienīgi uz ārpus apkures sezonas laiku²⁶.
- 84 No KP rīcībā esošās informācijas ir secināms, ka DST potenciāli pastāv iespēja siltumenerģijas ražošanas apjomu būtiski kāpināt un jau šobrīd nepieciešamības gadījumā DST spēj nodrošināt visu apjomu, kāds ir nepieciešams SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 patēriņa nodrošināšanai. DST ražošanas kopējās jaudas SC Nr.1, SC Nr.2 un SC Nr.3 2017. gadā ir (*) stundā konkrētajā tīklā. Piemēram, atbilstoši DST 11.06.2018. vēstulē sniegtajai informācijai, SC Nr.2 kopējā jauda ir (*) stundā, no kuras (*) jauda stundā DST 2017.gadā SC Nr.2 bija rezerves jauda, kura siltumenerģijas ražošanai netika izmantota. Atlikusī izmantotā jauda stundā (*) stundā netika izmantota maksimālā apjomā. Arī SC Nr.1 un SC Nr.3 DST ražošanas jauda maksimāli netiek izmantota. KP vērtējumā citiem siltumenerģijas piegādātājiem, kas spēkā esošo līgumu ietvaros ražo un piegādā siltumenerģiju DST, tajā skaitā BK Enerģija un Sprino, ražošanas jaudas kopā (aptuveni 27 MW stundā) atbilstoši siltumenerģijas pirkšanas līgumiem nesasniedz DST potenciāli iespējamās ražošanas jaudas.
- 85 Jāņem vērā, ka DST ir vertikāli integrēts tirgus dalībnieks, kas gan pats ražo, gan pats piegādā galapatērētējiem siltumenerģiju. Pienākums iepirkt no neatkarīgiem ražotājiem tam rodas, ja citi spēj piegādāt siltumenerģiju lētāk nekā pats DST saražot. Turklāt atbilstoši KP rīcībā esošajai informācijai DST nākotnē ir plānojusi attīstīties un veikt jaunu siltumenerģijas ražošanas avota izbūvi²⁷ 36 MW jaudas apmērā. Tādējādi, novērtējot DST sniegto viedokli, KP skatījumā ir būtiski ņemt vērā, ka DST ir lielākais tirgus dalībnieks ar būtiskām papildu ražošanas jaudām un plāno attīstīt siltumenerģijas ražošanu, kā arī vertikāli integrēts tirgus dalībnieks, kas arī pats piegādā siltumenerģiju konkrētajā tirgū. Iespējamība, ka nākotnē Sprino un BK Enerģija varētu potenciāli palielināt jaudas, varētu nodrošināt efektīvus konkurences

²⁴ DST 04.04.2018. vēstule Nr.1.1-12/595e

²⁵ Turpat

²⁶ KP un DST 30.06.2018. sarunu protokols, kurā DST precizējusi argumentu par Sprino ražošanas apjoma palielināšanos

²⁷Daugavpils novada pašvaldības mājaslapa, sadaļa domes ziņas. Pieejams: <https://www.daugavpils.lv/lv/63/read/15872>; Pašvaldības AS “Daugavpils siltumtīkli mājaslapa, sadaļa Jaunumi. Pieejams: <http://www.dsiltumtikli.lv/lv/jaunumi/item-3774/>, 30.06.2018. Sarunu protokols ar PAS “Daugavpils siltumtīkli”

- apstākļus Daugavpils pilsētā. Pastāvot esošai iepirkuma kārtībai, ko nosaka Enerģētikas likuma 49.panta otrā daļa, un Sprino vai kādam citam piegādājot lētāku siltumenerģiju nekā DST pats saražo, tas varētu samazināt arī iespējams SPRK regulēto gala tarifu galapatērētājiem.
- 86 Novērtējot DST 30.06.2018. papildus Sarunu protokolā sniegto informāciju par Sprino jaudu, pirmkārt, KP vērtējumā šāda norādītā situācija nevar izpildīties nākotnē pie nosacījuma, kamēr Sprino neizbūvē papildu siltumenerģijas ražošanas iekārtas vai palielina esošās ražošanas jaudas, jo atbilstoši KP rīcībā esošajai informācijai šobrīd Sprino šķeldas katlu mājas jauda (15MW) nevar nosegt siltumenerģijas nepieciešamību apkures sezonas vajadzībām 100% apmērā konkrētajā tīklā. Otrkārt, ja Sprino palielinātu savas ražošanas jaudas, tad konkurence apkures sezonas laikā būtu intensīvāka, ņemot vērā paša DST ražošanas jaudas, kas piegādātājiem radītu konkurences spiedienu ražot siltumenerģiju efektīvāk.
- 87 SIA “Latneftegaz” un SIA „Cefus” snieguši viedokļus²⁸ par nākotnes plāniem siltumenerģijas ražošanā Daugavpils pilsētā un KP iegūtā informācija liecina, ka minētie uzņēmumi plāno turpināt darbību siltumapgādē arī pēc obligātā iepirkuma darbības termiņa beigām, nepieciešamības gadījumā apsverot arī jaunu ražošanas jaudu palielināšanu, tādējādi KP skatījumā nodrošinot efektīvu konkurenci.
- 88 Lai gan apvienotajam tirgus dalībniekam tirgus daļa palielinās par aptuveni (*) [10-20]%, sasniedzot (*) [30-40]%, un var tikt vērtēta kā nozīmīga, tomēr tirgū bez apvienotā uzņēmuma darbojas DST, kas ir lielākais tirgus dalībnieks ar būtiskām papildu ražošanas jaudām. Tāpat konkrētajā tirgū darbojas arī citi nozīmīgi konkurenti kā SIA „Latneftegaz” un SIA „Cefus”. Tādējādi KP secina, ka apvienošanās rezultātā nerodas un nenostiprinās apvienošanās dalībnieku dominējošais stāvoklis, kā arī netiek būtiski samazināta konkurence konkrētajā tirgū.
- 89 Attiecībā uz siltumenerģijas gala tarifu (maksu par siltumenerģiju) patērētājiem, KP skaidro, ka DST ir regulējamais siltumenerģijas apgādes pakalpojumu sniedzējs Daugavpils pilsētā un tā siltumenerģijas gala tarifu apstiprina SPRK. Siltumenerģijas lietotājiem siltumenerģijas gala tarifs ir atkarīgs no tarifu veidojošām izmaksām, kuras noteiktas un aprēķinātas saskaņā ar SPRK 14.04.2010. lēmumā Nr.1/7 apstiprināto “Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”²⁹. Siltumapgādes pakalpojumu sniedzēju tarifa projektā, kas iesniegti SPRK, tiek akceptētas tikai tās izmaksas, kas attiecas uz konkrētā pakalpojuma sniegšanu un ir ekonomiski pamatotas. Ja mainās tarifus ietekmējošie faktori, piemēram, tarifu aprēķinam izmantoto pakalpojumu apjoma rādītāji, spēkā esošā tarifa aprēķinā iekļautās izmaksas, rentabilitāte u.c. izmaksas, SPRK vai DST var ierosināt tarifu pārskatīšanu.
- 90 Tā kā DST siltumenerģijas ražošanai izmanto dabasgāzi, tad tarifi ir apstiprināti tabulas veidā, nosakot tarifus dažādām dabasgāzes cenām. DST, piemērojot siltumenerģijas gala tarifu patērētājiem, ņem vērā konkrētajā mēnesī aktuālo dabasgāzes cenu, iepirktās siltumenerģijas cenas, pārdotās elektroenerģijas cenu, līdz ar to siltumenerģijas gala tarifs nosakāms, summējot visas iepriekšminētās saskaitāmās komponentes, un tiek pielīdzināts aritmētiski tuvākajam SPRK 24.08.2017. lēmumā Nr.90³⁰ noteiktajam siltumenerģijas tarifam.
- 91 Līdz ar to KP secina, ka siltumenerģijas gala tarifs patērētājiem ir atkarīgs no vairākām izmaksu pozīcijām un tarifiem, ko apstiprina SPRK. Šo tarifu ir iespējams pārskatīt, samazināt vai palielināt atkarībā no faktiskās situācijas, līdz ar to apvienošanās ietekme uz siltumenerģijas gala tarifu nenotiks, jo gala tarifs patērētājiem tiek regulēts.

²⁸ 08.06.2018. SIA “Latneftegaz” un SIA “Cefus” elektroniskā atbildes vēstule

²⁹ SPRK 2010.gada 14.aprīļa lēmums Nr.1/7 “Siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”, pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=208283>

³⁰SPRK 24.08.2017. lēmums Nr.90 “Par pašvaldības akciju sabiedrības “Daugavpils siltumtīkli” siltumenerģijas apgādes pakalpojumu tarifu piemērošanas kārtību”.

Pieejams: <https://www.sprk.gov.lv/uploads/doc/Lemums24082017piemerosana.pdf>

- 92 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, apvienošanās rezultātā nerodas un nenostiprinās apvienošanās dalībnieku dominējošais stāvoklis, kā arī netiek būtiski samazināta konkurence elektroenerģijas ražošanas un vairumtirdzniecības tirgū obligātā iepirkuma ietvaros Latvijas Republikas teritorijā un siltumenerģijas ražošanas un piegādes tirgū Daugavpils pilsētas centralizētajā siltumapgādes SC Nr.1, Nr.2, un Nr.3 tīklā. Līdz ar to apvienošanās ir atļaujama.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un 16.panta otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, SIA “Fortum Latvia” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA “BK Enerģija”, SIA “Energy&Communication” un SIA “Sprino”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu, Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētājas p.i.

J. Račko